

राज्य व्यवस्था समितिमा सभापति चयन हुँदै

सत्तापक्षबाट कांग्रेसका पाँच जना आकांक्षी,
साम्बा उम्मेदवार बनाउने तयारीमा प्रतिपक्षी

- » 'कुलिङ अफ पिरियड' प्रकरणपछि रामहरि खतिवडाले राजीनामा दिएसँगै रिक्त राज्य व्यवस्था समितिको सभापति पदमा बुधवार निर्वाचन हुँदै
- » कांग्रेस सांसदहरु दिलेन्द्र बडू, हृदयराम थानी, अम्बिका बस्नेत, ईश्वरीदेवी न्यौपाने र सरिता प्रसाईंको नाम चर्चामा
- » २७ सदस्यीय समितिमा कांग्रेसका नौ, एमालेका छ, लोसपा, जनमत पार्टी र जसपाका तीन गरी सत्तापक्षसँग १८ सांसद

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- रामहरि खतिवडाको राजीनामापछि रिक्त प्रतिनिधिसभाअन्तर्गतको राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समिति सभापति चयन प्रक्रिया सुरु भएको छ । नेपाली कांग्रेसका सांसद खतिवडाले निजामती सेवा विधेयकको 'कुलिङ अफ पिरियड'मा हेरफेर गरेको प्रकरणमा मुछिएपछि राजीनामा दिएका थिए ।

सभामुख देवराज घिमिरेले नयाँ सभापति चयन

कसको पक्षमा कति मत ?

प्रतिनिधिसभाअन्तर्गतको राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिमा २७ सदस्य रहेका छन् । जसमा सत्तापक्षको प्रस्ट बहुमत रहेको छ । प्रतिपक्षीका मात्र नौ सांसद रहेका छन् । कांग्रेसबाट उपसभापति पूर्णबहादुर खड्का, महामन्त्रीद्वय विश्वप्रकाश शर्मा र गगन थापा, दिलेन्द्र बडू, सरिता प्रसाईं, हृदयराम थानी, ईश्वरीदेवी न्यौपाने, रामहरि खतिवडा र अम्बिका बस्नेत गरी नौ जना सदस्य छन् । नेकपा एमालेका कृष्णगोपाल श्रेष्ठ, मेनका पोख्रेल, वासुदेव घिमिरे, लीलानाथ श्रेष्ठ, राजेन्द्रकुमार राई र पदम गिरी पनि यही समितिका सदस्य छन् । एमाले र कांग्रेस मिल्दा समितिमा दुई दलको सांसद संख्या १५ पुग्छ । यो सभापतिका लागि बहुमत हो ।

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

प्रक्रिया सुरु गरेका हुन् । सभापतिका लागि सत्तारुढ दल नेपाली कांग्रेसबाट पाँच जना आकांक्षी देखिएका छन् । प्रतिपक्षी दलहरूले साम्बा उम्मेदवार तय गर्ने जानकारी दिइएको छ ।

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

बलिभयो 'इम्बोस्ट नम्बर' विवाद

पूर्वाधारविनै अनिवार्य गर्दै सरकार, विरोधमा यातायात व्यवसायी र सर्वसाधारण

■ जेबी योञ्जन

काठमाडौं- सरकारले आवश्यक पूर्वाधार र तयारीविनै इम्बोस्ट नम्बर प्लेट जडानलाई अनिवार्य बनाउन लागेको छ । उच्च प्रविधियुक्त मानिएको इम्बोस्ट नम्बर प्लेटलाई सवारीसाधनमा आगामी १ असोजदेखि अनिवार्य गर्न लागिएको हो ।

तर, प्रत्येक प्रदेशको मुख्य राजमार्गको प्रवेशबिन्दुमा निर्माण गर्ने भनिएको रेडियो फ्रिक्वेन्सी गेट काठमाडौं उपत्यकाबाहेक अन्यत्र कहीं बनेको छैन । कोशी प्रदेशको इटहरीमा, मधेश प्रदेशको पथलैयामा, लुम्बिनीको वुटवलमा, कर्णालीको सुर्खेतमा र गण्डकी प्रदेशको पोखरानजिक पुष्पौ राजमार्गमा फ्रिक्वेन्सी गेट बनाउने सरकारको योजना छ । यद्यपि, हालसम्म यस्तो गेट बन्न बाँकी नै रहेको यातायात व्यवस्था विभागका सूचना अधिकारी गणेशमानसिंह राईले बताए । 'उपत्यकाका बन्चो, बाहिर बन्न बाँकी छ । बनाउने तयारी भने भइरहेको छ,' उनले प्रभावसँग भने । ट्राफिक प्रहरी एवं यातायात निरीक्षकलाई हातमा वोक्न मिल्ने १०० वटा उपकरणसमेत दिइएको छैन । तर, विभागले आगामी असोज १ गतेदेखि सवारीसाधन नामसारी, दर्ता र नवीकरण गर्दा इम्बोस्ट नम्बर प्लेटलाई अनिवार्य बनाउने भन्दै सूचना जारी गरेको छ । जर्बिक, लिखित र टायल पास गरेको चार वर्षसम्म 'स्मार्ट लाइसेन्स' दिन सकेको छैन । इम्बोस्ट जडानका लागि सरकारले बज्रफर्ती गर्न खोजेको भन्दै तीव्र आलोचना भइरहेको छ ।

सरकारको कदमलाई लिएर आमनागरिक मात्र होइन, यससँग सरोकार राख्ने व्यवसायीसमेत तत्काल इम्बोस्ट जडान गर्न नसकिने भन्दै प्रतिरोधमा छन् । नेपाल यातायात

- » आगामी १ असोजदेखि इम्बोस्ट नम्बर प्लेट जडान अनिवार्य
- » सरकारले भण्डारण थपिदिएको भन्दै नागरिक आक्रोशित
- » रेडियो फ्रिक्वेन्सी गेट निर्माण प्रदेशस्तरमा बाँकी, ट्राफिक प्रहरीलाई छैन १०० वटा उपकरण
- » आवश्यक पूर्वाधारविना इम्बोस्ट नम्बर प्लेट जडानले जटिलता निम्त्याउने चिन्ता

व्यवसायी राष्ट्रिय महासंघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष सरोज सिटौला इम्बोस्ट नम्बर प्लेट जडानको समयसीमा छोटो र दर महँगो रहेकाले कार्यान्वयन गर्न नसक्ने बताउँछन् ।

उनी भन्छन्, 'इम्बोस्ट नम्बर प्लेटलाई आगामी असोजदेखि नै लागू गर्न सक्ने अवस्था छैन । त्यसका लागि पूर्वाधार त चाहियो नि, त्यही छैन । इम्बोस्ट नम्बरको शुल्क पनि महँगो भयो ।'

त्यसो त इम्बोस्ट नम्बर प्लेटको गुणस्तरलाई लिएर पनि सरकारको

देवनागरी लिपि नसमेटिएकोमा विरोध

इम्बोस्ट नम्बर प्लेटमा देवनागरी लिपिलाई बेवास्ता गरिएकोप्रति सरकारको चौतर्फी आलोचना भएको छ । हाल नम्बर प्लेटमा अंग्रेजी लिपिमात्रै प्रयोग गरिएको छ । जसकारण देवनागरी लिपि प्रयोग हुनुपर्ने माग सर्वत्र उठेको हो ।

यातायात व्यवस्था विभागले १४ वैशाख २०८० मा नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गरेको सूचनामा भने इम्बोस्ट प्लेटमा रहने अक्षर र अंक नेपाल सरकारले निर्णय गरेबमोजिम

देवनागरी लिपि वा अंग्रेजी लिपि वा दुवै लिपिको मिश्रितमा हुनुपर्ने भनिएको छ । तर, हालसम्म अंग्रेजी लिपिमात्रै प्रयोग भइरहेको छ ।

वरिष्ठ अधिवक्ता टीकाराम भट्टराईले राजपत्रमा देवनागरी लिपिमासमेत इम्बोस्ट नम्बर प्लेटमा लेख्न सकिने भनेकोमा त्यसविपरीत अंग्रेजी लिपिमात्रै प्रयोग गरिनु गैरकानुनी भएको बताएका छन् । विभागले भने प्राविधिक कारण देखाउँदै आएको छ ।

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

आलोचना भइरहेको छ । यसको रङ चाँडै खुलिने समस्या देखिएको यातायात व्यवसायीहरूको गुनासो छ । इम्बोस्ट नम्बरको टुक्राक गर्ने प्रणाली पनि समायानुकूल नभएको सरोकारवालाहरूको भनाइ छ । सरकारले पूर्वाधारविना इम्बोस्ट अनिवार्य गर्न लागेपछि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा उजुरीसमेत परेको छ ।

यातायात व्यवसायीदेखि सर्वसाधारणले इम्बोस्ट अनिवार्य गरेर सरकारले अर्को भण्डारण थपिदिएको

गुनासो गरेका छन् । सरकारले कर संकलन गर्नमात्रै यस्तो परियोजना अघि बढाएको भन्दै आलोचना गरिरहेका छन् ।

गौरवको आयोजना मानिएको यो परियोजना नौ वर्ष पुरानो हो । परियोजनामा अनियमितता र कमिसनको खेल भएको आशंका गरिँदै आएको छ । यहीबीच यातायात व्यवस्था विभागले यही ३ भदौमा इम्बोस्ट नम्बर प्लेट अनिवार्य जडान गर्नेसम्बन्धी सूचना जारी गर्‍यो ।

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

कोरियामा तुलसी पुनको आत्महत्या प्रकरण

यातना दिने बंगुर फार्मका सञ्चालकलाई दुई वर्षको जेल सजाय नेपाली सुपरभाइजर पनि कारबाहीमा

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- दक्षिण कोरियामा बंगुर फार्मका सञ्चालकले दिएको निरन्तरको यातनाका कारण नेपाली कामदारले आत्महत्या गरेको घटना प्रकरणमा सञ्चालकलाई सजाय सुनाइएको छ । दक्षिण जेओङ्गमा काउन्टीमा रहेको 'बुसंग पिग फार्म'का सञ्चालकलाई दुई वर्षको जेल सजाय र १० लाख वन जरिवाना गरिएको छ । विदेशी कामदारलाई बारम्बार यातना दिएको र श्रम कानून उल्लंघन गरेको आरोपमा उनलाई गत अप्रिल २८ मा पक्राउ गरी अनुसन्धान सुरु गरिएको थियो । श्रम अधिकारकर्मीको निरन्तर दबावपछि, उनी पक्राउ परेको बताइन्छ । ग्वांजु जिल्ला अदालतले ती सञ्चालकलाई दुर्व्यवहार र श्रम उल्लंघनको अभियोगमा दोषी ठहर गर्दै अधिल्लो हप्ता उक्त फैसला सुनाएको कोरियाली सञ्चारमाध्यमले उल्लेख गरेका छन् ।

अदालतले फार्ममा कार्यरत नेपाली सुपरभाइजरलाई समेत कारबाही गरेको छ । श्रमिकलाई यातना दिने कार्यमा संलग्न भएकोमा दोषी ठहर गर्दै आठ महिनाको जेल सजाय र दुई वर्षका लागि निलम्बन गरिएको जानकारी दिइएको छ । उनीहरूमाथि गत वर्षको जुन र फेब्रुअरीको बीचमा कम्पनीमा

कार्यरत आप्रवासी श्रमिकहरूलाई आक्रमण गरेको र कामबाट निकाल्ने धम्की दिएको आरोप छ । महिनासम्म मानसिक र शारीरिक यातना दिइएपछि २०२५ फेब्रुअरी २२ मा म्याग्दीको मालिका गाउँपालिका-१ निस्कोटका २८ वर्षीय तुलसी पुन मगरले आत्महत्या गरेका थिए । घटनापछि उक्त फार्ममा

कामदारहरूमाथि हुने दुर्व्यवहारको विषय सतहमा आएको थियो ।

निस्कोटका मगर रोजगार अनुमति प्रणाली (इपिएस) मार्फत चार वर्षका लागि कोरिया गएका थिए । उनी गएका छ महिनामै उक्त घटना घटेको थियो । घटना घट्नुअघि उक्त फार्मका छ जनाले आफूहरूलाई उक्त कम्पनीबाट उद्धार गर्न भन्दै बनाएको भिडियो सामग्री सार्वजनिक भएको थियो । सिक्सियामा नभएको ठाउँमा लगेर कुटपिट गर्ने गरेको भन्दै त्यहाँ बस्न नसक्ने बताएका थिए । तत्काल उद्धार नहुँदा त्यसको केही दिनमै तुलसीले आत्महत्या गरेका थिए ।

तुलसीको मृत्यु हुनुभन्दा अघि नै धेरै कामदारहरूले उक्त फार्म छोडेका थिए । मालिकको आक्रमणपछि जागिर परिवर्तन गर्नहरूले रोजगार केन्द्रमा उजुरी दर्ता गराउँदा समस्यालाई सम्बोधन गर्न कुनै कदम नचालिएको गुनासो थियो ।

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

जनहितमा जारी सन्देश

सुरक्षित रहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

डेगी रोग डेगी माइजरबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुट्टेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भाँडामा पनि यो लामखुट्टेले फुल पाउँछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।

डेगीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांसपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा राता बिमिराहरू आउनु, वाकवाकी लाग्नु वा वान्ता हुनु आदी हुन् ।

डेगीबाट बच्ने उपायहरू

एडिज जातको लामखुट्टेले दिनको समयमा टोक्दछ । त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोक्ने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने ।

दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने घुप बाल्ने र लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने ।

घरको ड्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिने जाली हाल्ने ।

बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला कुल लगाएर मात्र सुत्ने ।

घरको ड्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिने जाली हाल्ने ।

पुरै शरीर ढाक्ने ढुगा लगाउने ।

लामखुट्टेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरी र लामखुट्टेको फुल नष्ट गरी ।

प्रभाव दैनिक

www.prabhavonline.com

प्रभाव पब्लिकेशन प्रा.लि.
काभ्रे-७, सिफल, काठमाडौं

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

उखु किसान कहिलेसम्म सडकमा उत्रनुपर्ने ?

तीजको रमभ्रम छोडेर यतिबेला उखु किसान माइतीघरमा उत्रिएका छन् । सरकारले यसअघि गरेको बाचा उल्लंघन गरेको भन्दै किसानहरू धर्नामा उत्रिएका हुन् । उखु उत्पादक महासंघका अनुसार सरकारले उखु किसानलाई एक अर्ब ५० करोड रूपैयाँभन्दा बढी दिन बाँकी छ । अनुदानस्वरूप सरकारले दिने भनेको बक्यौताका लागि हरेक वर्षजसो आन्दोलन हुन्छ ।

यसपालि किसानहरू गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ सहितको पुरानो बक्यौता माग गर्दै माइतीघरमा आएका हुन् । उखु किसानले प्रतिक्विन्टल उखुको ७० रूपैयाँ माग गरेका छन् । तर सरकारले ३५ रूपैयाँमै किसानको मुख टालटुल गर्ने प्रयास गरेको देखिन्छ । मुख्य दलहरूको चुनावी घोषणापत्र र सरकारको बजेट हेर्ने हो भने कृषिमुखी छ । तर निकै मिहेनत लाग्ने उखुखेतीको लगानी उठाउन भने किसानलाई सरकारकै कारण मुस्किल परिरहेको छ । बजारमा चिनीको माग उच्च छ । उखु किसानले पनि सरकारलाई विश्वास गरेर उद्योगीलाई उखु उपलब्ध गराइराखेको छ । तर आफ्नो लागत उठाउन भने उनीहरूलाई सधैं सडकमै उत्रनुपर्ने बाध्यता आइलाग्न छ ।

यसपटक मात्र होइन, उखुको भुक्तानीका लागि कृषकहरूले जहिले पनि आन्दोलन गरिरहनुपरेको छ । बर्सेनि भुक्तानीका लागि कृषकले आन्दोलन गर्नु परेसँगै कृषकसँग मौखिक सम्झौता गर्ने तर सम्झौताअनुरूप बक्यौता रकम कहिल्यै भुक्तानी नदिने क्रमले पनि निरन्तरता पाइरहेको छ । यसमा सरकारले उद्योगीकै पक्षपोषण गरिरहेको छ ।

तराई/मधेसका किसानले खाद्यान्नबाली लगाउन छोडेर उखुखेती गर्दै आएका छन् । पटक-पटकको सहमतपछि खुसी भएर घर फर्किएका किसानका समस्या यथावत् नै रहेको भन्दै ‘नेपाल उखु उत्पादक महासंघ’ले पुनः आन्दोलन गरेको हो । सरकारले उखु किसानको लामो समयदेखिको बक्यौता भुक्तानी, समर्थन मूल्य निर्धारण र अनुदान वृद्धिको मागलाई सम्बोधन गर्ने सम्झौता गरेको थियो । यद्यपि, मिल मालिकले समयमा भुक्तानी नदिने, अनुदानको रकम बैकमा जान ढिलाइ हुनेजस्ता कतिपय समस्या अझै पनि यथावत् छन् ।

मिल मालिक र सरकारको किसानविरोधी प्रवृत्तिकै कारण बर्सेनि समस्या बढिरहेको देखिन्छ । चिनी व्यापारीहरूको पक्षमा लागेर सरकारले उपभोक्ता र किसानको हितमा कदम चाल्न नसकेको यसबाट प्रस्टै देखिन्छ । किसानलाई उखुखेतीतर्फ प्रोत्साहित गर्नुपर्नेमा यसरी सडकमा उतार्नु दुःखद पक्ष हो । उखु किसानलाई पलायन हुन नदिनेतर्फ सरकारले बेलेमा सोचोस् । भुक्तानीको स्थायी समाधान खोजियोस् ।

श्रम सरोकार

विदेशमा कमाएको रकम स्वदेशमा आयमूलक व्यवसायमा प्रयोग गर्ने उपायहरू

- वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त रकम घर पठाउँदा सो रकम कुन-कुन कार्यमा के कति खर्च गर्ने र बचत भएको रकम केमा प्रयोग गर्ने भन्ने विषयमा पहिले नै घर सल्लाह गर्नु उपयुक्त हुन्छ । आफूले खर्च गर्ने, घर खर्च गर्ने, ऋण तिर्ने र स्वदेश फर्केपछि गर्ने व्यवसायका लागि रकम जम्मा गर्ने आदिको योजना बनाएर काम गर्दा बढी प्रभावकारी हुन्छ ।
- वैदेशिक रोजगारीका क्रममा आफूले गर्ने गरेको कार्यमा प्रयोग हुने सीप र प्रविधिको स्वदेश फर्किएपछिसमेत प्रयोग गर्न सकिने विषयमा विशेष चनाखो भएर कार्य गर्नुपर्दछ । आफूले जानेको सीप र प्रविधिकै प्रयोग हुनेखालको व्यवसाय वा काम स्वदेशमा गर्न सके बढी उपलब्धिमूलक हुन्छ ।
- आफू वैदेशिक रोजगारीमै रहेका बेला आफ्नो घरमा बेरोजगार रहेकालाई आयमूलक कार्य वा व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन गर्नुपर्छ ।
- कुनै व्यवसाय वा आयमूलक कार्यमा रकम प्रयोग गर्ने अवस्था नभएसम्म वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त रकमलाई बैंक वा वित्तीय संस्थामा बचत गरी सुरक्षित राख्नुपर्छ ।
- आयमूलक कार्य वा व्यवसायका लागि आफूले बनाएको सक्षम योजनाका लागि रकम अपुग भए बैंक, वित्तीय संस्था वा नेपाल सरकारले ल्याउने कार्यक्रमहरूमार्फत ऋण, सहूलियत आदि लिन सकिन्छ । यसका लागि सरकारी सूचनाहरूका विषयमा जानकारी लिने गर्नु पर्दछ ।
- वैदेशिक रोजगारीमा सिकेको सीपलाई मूल्यांकन गरी प्रमाणपत्रसमेत दिने व्यवस्था हुने भएकोले आफ्नो सीपको परिक्षण गराई योग्यताको प्रमाणपत्र लिने गर्नु पर्दछ ।

वैदेशिक रोजगारीमा आर्जन गरेको रकम र सीप प्रयोग गरी विभिन्न अयमूलक कार्य गर्न सकिन्छ, जसमा:

- दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूको व्यापार (किराना पसल, होटल, रेस्टुराँ, कस्मेटिक, गिफ्ट सप आदि) सञ्चालन गर्ने ।
- विदेशमा सिकेको सीप तथा प्रविधिको प्रयोग गरी गाउँस्तरमा साना उद्योग सञ्चालन गर्ने ।
- कृषि फार्म (जस्तै: बाख्रापालन, कुखुरापालन, बंगुरपालन, माछापालनलगायत)मा लगानी गरी आय आर्जन बढाउने ।
- वेमसीसमी तरकारीखेती गरी आय आर्जन बढाउने ।
- सिलाइ, वुटिक, पार्लर, पोतेका सामग्री बनाउने, खेलौना बनाउनेजस्ता काम पनि गर्न सकिन्छ ।

तीज व्रत: परम्परा, आस्था र नारी चेतनाको संगम

हिन्दू नारीहरूको महान् पर्वका रूपमा चिनिने हरितालिका (तीज) केवल धार्मिक अनुष्ठानमात्र होइन, सामाजिक, सांस्कृतिक र भावनात्मक जीवनसँग गहिरो सम्बन्ध राख्छ । भाद्र महिनाको शुक्ल पक्षको तृतीयामा मनाइने यो पर्व विशेषगरी हिन्दू नारीहरूले श्रद्धा र उल्लासका साथ मनाउँछन् । व्रत, पूजा, नाचगान, गीत र भेटघाटमार्फत महिलाहरूले आफ्नो सुख-दुःख, पीडा-आशा र भविष्यका सपनाहरू प्रकट गर्ने अवसर तीजले दिएको छ ।

पौराणिक दृष्टिले तीज व्रत भगवान् शिव र पार्वतीसँग जोडिएको छ । मान्यताअनुसार देवी पार्वतीले भगवान् शिवलाई पतिका रूपमा बनाउन कडा तपस्या र कठोर व्रत गरेको कथा आज पनि नारीहरूको आस्थासँग गाँसिएको छ । तीज व्रतको उत्पत्ति पौराणिक कथासँग जोडिएको छ । कथाअनुसार पार्वतीलाई उनका पिता हिमालयले विष्णुसँग विवाह गराउन चाहेका थिए । तर पार्वतीले मनर्देखि भगवान् शिवलाई पति बनाउन दृढ संकल्प गरेकी थिइन् । त्यसैले उनले आफ्ना सखीहरूको सहयोगमा धोर वनमा गएर कठोर तपस्या गर्दै उपवास गरी शिवको ध्यान गराउ । अन्ततः भगवान् शिवले पार्वतीको निष्ठा र भक्तिलाई स्वीकार गरी उनलाई पत्नीका रूपमा अँगाले । यही प्रसंगबाट प्रेरित भएर हिन्दू नारीहरूले शुभ पति प्राप्त होस्, प्राप्त पति दीर्घायु र सुखमय जीवन जिउनु, परिवारमा शान्ति र समृद्धि कायम रहोस् भन्ने उद्देश्यले तीज व्रत बस्ने चलन परम्परा बनेको हो ।

तीज व्रतलाई अत्यन्तै पवित्र मानिन्छ । यसमा नारीहरूले दिनभर पानीसम्म ग्रहण नगरी उपवास बस्नुपर्छ । व्रत बस्दा बिहान स्नान गरेर शुद्ध वस्त्र धारण गर्ने, शिव-पार्वतीको मन्दिरमा वा घरमा नै पूजा गर्ने गरिन्छ । साथै, रात्रिभोजमा सहभागी नभई निराहार बस्ने, बेलुकी भजन-कीर्तन, स्तोत्रपाठ गर्ने र अर्को दिन व्रत तोड्दा अन्न-जल ग्रहण गर्ने गरिन्छ । साथै, विवाहित महिलांले आफ्ना पतिलाई दीर्घायु, आरोग्य र सौभाग्यको कामना गर्छन् । अविवाहित युवतीहरूले मनोकामना पूरा हुने वर पाइयोस् भन्ने हेतुले व्रत वस्छन् । यसलाई ‘अशुष्ण सौभाग्य र पारिवारिक कल्याणको साधना’ मानिन्छ ।

तीज व्रतको अघिल्लो दिन ‘दर खाने’ चलन छ ‘दर’ भन्नाले पौष्टिक खाना-पिउना बुझिन्छ, जसले अर्को दिनको कठोर व्रतलाई सहज बनाउँछ । परम्परागत दर: दही, सेल रोटी, खिचडी, मीरीको मधु, खैर, सेल रोटी, खिचडी, मीरीको मधु, खैर

तीजका गीत केवल रमाइलोका लागि गाइने होइनन् । यी गीतहरूमा नारीहरूको मनका कुरा, धरायसी पीडा, दाइजोको भार, श्रीमान्को परदेशी जीवन, समाजको असमानता र महिला अधिकारका मागसम्म प्रतिबिम्बित हुन्छ । ‘माइतीको सम्झना’, ‘घरपरिवारको दुःख’, ‘श्रीमान्को दूरी’, ‘समान अधिकार र न्यायको स्वरलगायतका गीतमा रमाउने गर्छन् । यी सबै तीज गीतहरूमा व्यक्त हुन्छन् । यसरी हेर्दा तीज नारी चेतना जगाउने एक प्रकारको सांस्कृतिक आन्दोलन पनि हो ।

तीजको सामाजिक महत्त्व पछिल्लो समय बढ्दै गएको छ । तीज नारी एकताको मञ्चको रूपमा दिदीबहिनी, साथीभाइसँग भेटघाट गर्ने अवसर प्रदान गरेको छ । साथै, पारिवारिक सम्बन्धको मजबुती छोरीले माइती फर्केर आमा-बुवासँग बस्न पाउने मौका प्राप्त भएको छ । त्यसैगरी तीज गीतमार्फत नारीहरूको आवाज समाजसम्म पुग्ने वातावरण तयार भएको छ । यस्तो भए पनि आधुनिक परिवेशमा धेरै विकृति पनि सिर्जना भएका छन् ।

केही वर्षयता आजको तीज विगतभन्दा धेरै फरक बनेको हुन सक्छ !

भाषण-तापण सकिएपछि सुरू भयो तीज महोत्सव । अब त दर खाने, नाच्ने उही त हो काम । उद्घोषकले बोले, ‘अब तीजको महत्त्वपूर्ण कार्यक्रम सुरू हुँदै छ, भाइबहिनीहरूलाई नृत्यका लागि बोलाउँछु ।’

उनको बोली सकिन नपाउँदै छ जना विद्यार्थी मञ्चमा उक्लिए । संस्कृति जोगाउने, सभ्यता सिकाउने पर्व पनि हो तीज । त्यही भएर बालबालिकाहरूलाई नृत्यका लागि बोलाइएको हुनुपर्छ । उनीहरूले पनि रीतिरिवाज त थाहा पाउनुपर्ने होला ? मञ्चको दायीँबायाँ राखिएका ठूलठूला ‘स्पिकर’ मा गीत घन्किन थाल्यो । स्पिकरको आवाज निकै टाढासम्म सुनिनेगरी ठूलो आवाज पारिएको थियो । ताकि विद्यालयमा रोजीको कार्यक्रम छ भन्ने कुरा अरुले पनि चाल पाउनु भनेर नै होला !

तीज महोत्सवमा बालबालिकाले आफ्नो नृत्य प्रस्तुत गर्न थाले । ‘के छ खबर तीज महोत्सवमा मञ्चमा एकजना पनि नाँचिरहेँदा दर्शकदिर्घामा रहेकाहरू पनि उठेर नाँच थालिसकेका थिए । त्यो रौनक देखेर उद्घोषक घाँटीको नसा फुट्ने गरी चियाउँदै थिए । ‘अब सबै जना उठ्नुस् नाँच्नुस् र तीजलाई भव्य बनाउनुस् । तीज पर्वले संस्कृति संरक्षणमा योगदान दिन्छ ।’

विनिशा पौडेल

तीजलाई केवल धार्मिक उपवासका रूपमा सीमित गर्नु पर्याप्त छैन । यसको अर्को महत्त्वपूर्ण पक्ष नारी चेतना र अधिकारसँग जोडिएको छ ।

गेडागुडीका परिकार । आधुनिक दर: दर पाटी, होटल-रेस्टुरेण्ट, महँगो भोज र रक्सी-मासुसम्म फैलिएको छ । दर खाने बहानामा माइतीमा भेटघाट, दिदीबहिनीबीच मेलमिलाप, रमाइलो नाचगान हुन्छ । यसले तीजलाई धार्मिकमात्र नभई सामाजिक पर्व बनाएको पाइन्छ ।

तीजका गीत केवल रमाइलोका लागि गाइने होइनन् । यी गीतहरूमा नारीहरूको मनका कुरा, धरायसी पीडा, दाइजोको भार, श्रीमान्को परदेशी जीवन, समाजको असमानता र महिला अधिकारका मागसम्म प्रतिबिम्बित हुन्छ । ‘माइतीको सम्झना’, ‘घरपरिवारको दुःख’, ‘श्रीमान्को दूरी’, ‘समान अधिकार र न्यायको स्वरलगायतका गीतमा रमाउने गर्छन् । यी सबै तीज गीतहरूमा व्यक्त हुन्छन् । यसरी हेर्दा तीज नारी चेतना जगाउने एक प्रकारको सांस्कृतिक आन्दोलन पनि हो ।

तीजको सामाजिक महत्त्व पछिल्लो समय बढ्दै गएको छ । तीज नारी एकताको मञ्चको रूपमा दिदीबहिनी, साथीभाइसँग भेटघाट गर्ने अवसर प्रदान गरेको छ । साथै, पारिवारिक सम्बन्धको मजबुती छोरीले माइती फर्केर आमा-बुवासँग बस्न पाउने मौका प्राप्त भएको छ । त्यसैगरी तीज गीतमार्फत नारीहरूको आवाज समाजसम्म पुग्ने वातावरण तयार भएको छ । यस्तो भए पनि आधुनिक परिवेशमा धेरै विकृति पनि सिर्जना भएका छन् ।

केही वर्षयता आजको तीज विगतभन्दा धेरै फरक बनेको

छ । पहिला घरमा भेला भएर दर खाने चलन थियो तर अहिले होटल-रेस्टुरेण्टमा दर पाटी भने महँगो पोसाक र गहनाको प्रतिस्पर्धा र फेशन शो जस्तै माहोल निर्माण भएको छ । साथै, मौलिकता हराउने खतरा बढ्दै छ । धार्मिक आस्थाभन्दा बाह्य प्रदर्शन बढी हुने पाइन्छ । केही नराम्रा पक्षहरू भए पनि यता चाडपर्वले महिलाहरू खुलारूपमा आफ्नो कुरा भन्न सक्ने भएका छन् । सामाजिक सञ्जालमार्फत नारी मुद्दा उजागर हुने अवसर पाएका छन् । त्यस्तै महिलामा स्वतन्त्रता र आत्मविश्वास बढेको छ ।

तीजलाई केवल धार्मिक उपवासका रूपमा सीमित गर्नु पर्याप्त छैन । यसको अर्को महत्त्वपूर्ण पक्ष नारी चेतना र अधिकारसँग जोडिएको छ । दाइजो प्रथाविरुद्ध स्वर बाहिर ल्याउने, महिलामाथिको हिंसा र विभेदको विरोध गर्ने तथा स्वतन्त्र जीवन र समान अवसरको माग गर्न सक्ने चेतनाको विकास भएको छ । आजका तीज गीतहरूमा यस्ता विषय प्रष्ट देखिन्छन् । यसले तीजलाई ‘धार्मिक-सांस्कृतिक पर्व’ मात्र होइन, ‘नारी अधिकारको सांगीतिक आन्दोलन’ पनि बनाइदिएको छ ।

तर यस्ता पर्वमा चुनौती पनि ल्याएको छ । पछिल्लो समय मौलिक संस्कृतिको ह्रास आएको छ । साथै, अत्यधिक खर्चिलो र देखाबटी प्रवृत्तिको विकास भएको छ । सामाजिक सन्देशभन्दा मनोरञ्जनमा सीमित भएको पाइन्छ । हामीले तीजको मौलिकतालाई वचाइ राख्न मौलिक गीत, नाच र संस्कृतिलाई प्राथमिकता दिनु आवश्यक छ । साथै, परम्परागत परिकार जोगाएर दर संस्कृतिलाई जोगाउन र तीजलाई नारी एकता र चेतनाको मञ्चका रूपमा प्रयोग गर्ने गरेमा सद्भाव, एकता कायम गरी परम्परा संस्कार संस्कृतिको अस्तित्व राख्न सकिन्छ ।

तसर्थ, तीज व्रत केवल उपवास र पूजा होइन । यो आस्था, संस्कार, संस्कृति र नारी चेतनाको संगम हो । यसमा शिव-पार्वतीको पौराणिक कथा रहेको छ । साथै, परिवारप्रतिको श्रद्धा, नारीहरूको मेलमिलाप, गीतमार्फत सामाजिक आवाज, आधुनिक समाजमा नारी अधिकार र स्वतन्त्रताको चेतना सबै मिसिएका छन् । यसैले तीजलाई वैभव प्रदर्शन वा केवल मनोरञ्जनको पर्व बनाउनु गलत हुने छ । यसको वास्तविक आत्मा-नारी आस्था, परिवारप्रतिको श्रद्धा, सामाजिक सन्देश र संस्कृतिको जगेर्नालाई जोगाएर आधुनिक चेतना मिसाइयो भने तीज अझ शक्तिशाली, सान्दर्भिक र स्थायी बन्ने छ ।

पारिवारिक प्रेममा समर्पित पर्व तीज र गौरा

पदम श्रेष्ठ

तीजमा हिन्दू नारीहरू आफ्नो पतिको दीर्घायु, स्वास्थ्य र सफल जीवनको कामनासहित पानीसमेत नखाई व्रत बस्दछन् । तीजलाई माइती, छोरी-बुहारीबीचको सम्बन्ध सुमधुर बनाउने पर्वका रूपमा पनि लिइन्छ । यसदिन नारीहरू घर परिवारको बृहार्तनबाट स्वतन्त्र बन्दै माइतीघरमा मनभरिका दुःख र खुसी साट्ने, नाच्ने गाउने गर्दछन् ।

तीजको व्रतमा विशेषगरी छोरी, चेली, नारीहरू पानीसमेत नखाई पतिको दीर्घायु र अविवाहित भए भगवान् शिवजस्तै पति पाउने कामना गर्दै व्रत बस्दछन् । हिन्दू नारीहरूले विशेष महत्त्वका साथ मनाइने तीजलाई दर खाने दिन, हरितालिका तीज व्रत र ऋषिपञ्चमीका नाउँबाट तीन दिन भन्थ नाचगानसहित मनाउँदछन् । धार्मिक, सांस्कृतिक र मनोरञ्जनात्मक तीन विधामा आधारित रही मनाइने यस पर्वबारे पौराणिक आख्यान छन् ।

कथानुसार हिमालय पर्वतले आफ्नी छोरी पार्वतीको विवाह विष्णु भगवान्सँग गराउन खोजे तर पार्वतीले आफू शिवसँग विवाह गर्न चाहेको तथ्य कुरा आफ्ना साथीहरूसम्मख राखिन् । साथीहरूले पनि लुकिछुपी हिमालय पर्वतको दरवारबाट हिन्दू महासागर (सिन्धु सभ्यता) कन्याकुमारी पुऱ्याइ महादेव (किराती) पति पाउनका लागि निराहार व्रत बस्न लगाए । अति कष्टका साथ पार्वतीले गरेको व्रतबाट प्रभावित भई महादेवले तथ्यास्तु भनी वरदान दिए । सोही व्रत र तपस्याका कारण भाद्र शुक्ल तृतीयामा शिवले वरदान दिएको दिन निरन्तर निराहार व्रत बस्ने परम्परा रहँदै आइरहेको बताइन्छ ।

दर खाने दिन: भाद्र शुक्ल तृतीयाका दिनलाई मूलरूपमा हरितालिका तीज भनिँएता पनि भाद्र द्वितीया अर्थात् एक दिन अगाडि माइतीघरमा छोरीचेलीहरूलाई दर (माछा, मासु, दही, मिठाइ, खिर)सहित बनाएर खुवाउने, उपहार दिने चलन छ । व्रत बस्ने अघिल्लो दिन राति १२ बजेभित्रसम्म मिठो मसिनो खाई भोलिपल्टको व्रत बस्नका लागि तयारी गरिन्छ ।

तीज व्रत: भाद्र शुक्ल तृतीयाका दिनलाई तीजको मुख्य र पवित्र दिनका रूपमा लिइन्छ । पार्वतीले महादेव पति पाउँ भनी निराहार व्रत बसेको यस दिनमा पानी

खाएमा वा थुक निल्दा पनि पतिको रगत खाएवराबरको पाप लाग्छ भनिन्छ । बिहानै नुवाइधुवाइ चोखो लुगा लगाएर शिवस्थलमा पूजा गर्दछन् ।

ऋषि पञ्चमी: तीजको तीन दिनमध्ये भाद्र कृष्ण पञ्चमीका दिन जानेर वा नजानेर भएका पापकर्मको पश्चाताप गर्दै पुर्खा ऋषिहरूको स्मृतिमा अपमार्गको दत्तवनले शरीर शुद्धी गरिन्छ । शिवस्थलमा पुगी पुर्खो ऋषि वंशज कश्यप, अत्रि, भारद्वाज, विश्वामित्र, गौतम, जमदग्नी र वंशिष्ठ सप्तऋषिको विधिपूर्वक पूजा गर्दै आफ्नो शरीर पवित्र बनाउने विधान रहेको छ । यसका लागि १८५ वटा अपमार्गको दत्तवनले दाँत र शरीर सफा गरी आफूलाई पवित्र बनाउने चलन छ । काठमाडौँ उपत्यकाभित्र यस दिन टेकुको ऋषिश्वरमा पुगी समापन पूजा गर्ने गरिन्छ ।

तीजजस्तै गौरा तर पृथक

भाद्र कृष्ण पञ्चमीदेखि अष्टमीसम्म मनाइने गौरा पर्व तीजजस्तै एउटै आख्यान शिव पति पाउँ भनी पार्वती (गौराले) व्रत बसेको कथामा आधारित भए पनि महाकाली अञ्चलको डडेलधुरा, बैतडी, दार्चुला, सेती अञ्चलको बझाङ, बाजुरा, अछाम, डोटी, कर्णालीको हुम्ला, जुम्ला, मुगु र कालीकोटदेखि कुमाउ गढवाल, कन्या कुमारीसम्मका खसहरूले छुट्टै ढंगमा मनाउँछन् ।

तीज हिन्दुस्तानीको करवा चौधसँग नजिकको सम्बन्ध राख्छ भने गौरा देशको प्रत्यक्ष प्रभावमा आधारित यहीँका हावापानी माटो सुहाउँदो विशुद्ध मातृसत्तात्मक पर्व हो । आदिवासी खसहरू शिवलाई नभई (पंचवटा वनस्पति जस्तै: कुश, कांस, सौ धानको कान्छो बाला), तितेपानी र अपमार्ग (जडीबुटी)को गौरा (पार्वती)को मूर्ति बनाई देवीलाई विरुडा (केराउ, गहुँ, मकै, गहत र गुराँसको बीउ) भिजाएर टुसाएको गेडागुडीको क्वाँटी बनाई चढाइन्छ । तीजमा शिव स्वरूप पशुपतिलाई भक्तिभाव देखाउने गरिन्छ । हिन्दू महिलाहरू तीजमा पतिभक्तिको कामना गर्दै समाजमा महिलाप्रति हुने भेदभाव वृहार्तनका कथा व्यथासम्बन्धी गीत गाउने नाचगान गर्ने गरिन्छ भने गोरामा परम्परागत हुड्का, छलिया, ढाल नाच, पछैँ नाच र मांगल नाच नाचिन्छ ।

गौरा पर्वको खुसीयालीमा पुरुषहरू हातमा हात जोडेर खुट्टाका तालमा ताल मिलाउँदै देउडा नाच्नु भने ब्रताल महिलाहरू फागू प्राशन गर्दै पाँच प्रकारका वनस्पतिबाट निर्मित गौरादेवीलाई देउतीघर भित्र्याउने वा बिदाइ गर्ने गर्दछन् । देउतीघर भित्रचाउँदा वा बिदाइ गर्दा सेती-कर्णालीवासीले डोलीमा र महाकालीवासीले गौरादेवीलाई ढालोमा पूजा गर्ने गर्दछ । गौरा बिदाइ हेरी चारदेखि १२ दिनभित्र हुन्छ भने देवीलाई रूखको बाइगो हाँगा वा टोड्का अथवा जलाशयमा विसर्जन गर्ने गरिन्छ ।

तीजको रहस्य, आण्टी लवर !

मलाई भित्रैदेखि हाँसो उठिरहेको थियो । विद्यालयले तीज महोत्सव आयोजना गरेको छ । अनि विद्यार्थी ‘आण्टी लवर...’ भन्ने गीतमा नाचिरहेका छन् । कस्तो खालको संस्कृति बचाउने प्रयास विद्यालयले गरिरहेको हो ? विद्यालयले सिकाउने संस्कार त्यही हो त ? तीजको रहस्र भन्दै ‘आण्टी लवर’ को गीतमा नचाउने ? सोमबार दर खाने दिनको दृश्य हो यो । अनि हामी तीजका नाममा एक महिना अगाडिदेखि नै दर खाने प्रचलन भित्र्याइसकेका छौं । अब त गीत पनि ‘आण्टी लवर’ त्यो भन्दा के चाहियो त ?

यस्ता गीतले बालबालिकाहरूमो मस्तिष्कमा कस्तो प्रभाव पार्ला ? पर्व के हो र त्यसलाई संरक्षण गर्नका लागि कस्तो गीत आवश्यक पर्छ ? लेख्ने, गाउने, बजाउनेदेखि हेराउनेसम्मले सामाजिक मर्यादालाई ख्याल गर्नु पर्दैन ? यति भएपछि हाम्रो बस्नु संस्कृति संस्कारमात्र होइन संस्कार पनि मज्जाले बस्ने भो त ? तीजमा गाइने गीत यस्तै हुनुपर्छ ? यही हो मौलिक संस्कार या के हो यो ?

हुन त हामी निकै नै भाग्यमानी देशका नागरिक । जहाँ विद्यालयले ‘आण्टी लवर’ सिकाउँछ अनि कानुन बनाउन गएका सांसदहरू रित्तो कागजमा हस्ताक्षर गरिदिन्छन् । हामी मौलिक संस्कार सिकाइरहेका छौं कि गलत संस्कार भित्र्याइरहेका छौं ? होला हिजो तीज शब्दले नेपालको संस्कृति जोगाउने काम भयो कि भत्काउने काम भइरहेको छ ? महिना दिन अगाडिदेखि खाने दर र भड्किला

गीतलगायतका कारण पनि तीजको रौनक त छ होला तर विकृत रूपमा छ भन्नुपर्छ । तीज जुनरूपमा मनाउनुपर्ने थियो त्यो भन्दा निकै विकृत बन्दै गइरहेको छ । यसले नेपाली परम्परागत संस्कृति जोगाउनेभन्दा पनि विगाने काम गरिरहेको छ । सरकार छ, त्यसले सुन्दै सुन्दैन । तीज परम्पराका लागि मनाइदिने हो भने त ठीकै छ । संस्कार सिकाउने योजना हो भने विद्यालयस्तरमा बच्ने यस्ता ‘आण्टी लवर’ गीतलाई बन्द गरिनुपर्छ । जसले समाजमा विकृत सन्देश नजान्छ । ‘आण्टी लवर’ गीतले सुन्दा जति रमाइलो होला वा नाचका लागि जसरी सहज भइरहेको होला । त्यसले हाम्रो समाजमात्र होइन घरपरिवारभित्रसमेत कस्तो सन्देश दिन्छ भन्ने हो ।

कुनै बेला एउटा टेलिभिजनमा तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्र शाहलाई नातिले मुर्खो हान्नुजस्तो भनेको भएर केही समय सो शब्दलाई रोकिएको चर्चा थियो । अब हामी तीजको गीतमा ‘आण्टी लवर’ भनिरहेँदा त्यसबाट के सन्देश गइरहेको छ भन्ने कुरा राज्य र सरोकारवालांले ध्यान दिनुपर्छ कि पर्दैन ? पछिल्लो केही वर्षयता तीजको नाममा भड्किलामात्र होइन निकै उच्छृंखल गीतहरू सार्वजनिक हुन थालेका छन् । यसले न त नेपाली मौलिकतालाई वचाउँछ, न त नेपाली सभ्यता, संस्कृतिलाई नै । केही समयको मनोरञ्जनका लागि भन्दैमा तीजमा मौलिकता र सभ्यता नै नामेट पार्नेगरी गाइने वा प्रस्तुतिलाई बेलेमा रोक सकिएन भने त्यसलाई सामाजिक रूपान्तरणका लागि भइरहेका प्रयासलाई समेत आर्यघाटमा पुऱ्याउने निश्चित छ । त्यसैले तीजको रहस्र ‘आण्टी लवर’ हुनै सक्दैन । ‘कस्ताकस्ता आए, गुलेली चलाए, मटचाइइरा सल्यानाश’ भनेजस्तै हो ।

‘जेरी: अन टप’ को टिजर सार्वजनिक

चलचित्र ‘जेरी अन टप’को टिजर सार्वजनिक भएको छ । अनमोल केसीको मुख्य भूमिका रहेको चलचित्रको टिजरमा कथावस्तु र पात्रको चरित्र बुझाउन खोजिएको छ । चलचित्रको निर्देशन सुयोग गुरुङले गरेका हुन् । सगरमाथा आरोहण र यात्राको क्रममा हुने प्रेमकथामा निर्माण भएको चलचित्रमा अनमोलसहित जसिता गुरुङ, आँचल शर्मा, केदार घिमिरे ‘मग्ने बुढा’, भुवन केसी र उषा खड्गीको अभिनय छ । चलचित्रको पटकथा हेमराज बीसी हुन् । सरोज न्यौपानेको प्रस्तुतिमा रोविन शेरचन, रामकृष्ण श्रेष्ठ र दीपक भण्डारी निर्माता रहेका छन् ।

मंगलबार, १० भदौ २०८२ (Tuesday, 26 August 2025)

नुर र विदुशीलाई ‘मिस्टर एण्ड मिस इस्टपोल २०८२’को उपाधि

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- सिएस इन्टरटेनमेन्ट नेपालले इस्टपोल सेकेण्डरी स्कूलसँग सहकार्य गदै राजधानीमा आयोजना गरेको पहिलो संस्करणको ‘मिस्टर एण्ड मिस इस्टपोल २०८२’को उपाधि मिस्टरतर्फ नुर दाहाल र मिसतर्फ विदुशी शाहले जितेका छन् । विजेता दुवैले एक वर्षको छात्रवृत्तिसँगै विभिन्न पुरस्कार जितेका छन् ।

प्रतियोगितामा मिस्टरतर्फ डेरियस महतो र मिसतर्फ छोँगी लामा फस्ट रनरअप, मिस्टरतर्फ ह्यान्सन लामा र मिसतर्फ बियाँका रोशन पौडेल सेकेण्ड रनरअप घोषित भए । फस्टरनरअपले ६ महिनाको छात्रवृत्ति र सेकेण्ड रनरअपले ३ महिनाको छात्रवृत्ति पाएका छन् ।

त्यस्तै मिस्टरतर्फ नमन्य लोचन र मिसतर्फ कृशा राउत ‘पब्लिक च्याइस विनर’ र मिस्टरतर्फ डेसमण्ड घिसिङ र मिसतर्फ लछेन घिसिङ ‘भ्युअर्स च्याइस विनर’ घोषित भए । पब्लिक च्याइस विनर विजेताले १० हजार रूपैयाँ र भ्युअर्स च्याइस विनरले ५ हजार रूपैयाँ जितेका छन् ।

नेपालक्री प्रथम नायिका भुवन चन्द प्रमुख निर्णायक रहेको प्रतियोगितामा मोटिभेसनल स्पिकर र साइकोलोजिकल काउन्सिलर अशोककुमार दाहाल, ‘मिस नेपाल २०२०’ नम्रता श्रेष्ठ, गायक लाम्बा शेर्पा, नेसनल चाइल्ड राइट्स काउन्सिलका अध्यक्ष बमबहादुर वानियाँ, लेखक तथा उपन्यासकार भीष्मराज फुलारा र पत्रकार तथा

कराँतेको राष्ट्रिय रेफ्री करन तामाङ निर्णायक थिए । कार्यक्रममा नेपाल प्रहरीका एआईजी टेकबहादुर तामाङ, टेलिफिल्म लेखक तथा निर्देशक दिवाकर भण्डारी ‘विचारी काका’ र न्यू लाइफ नेपालका संस्थापक अध्यक्ष राजेन्द्रकुमार खनाललाई सम्मान गरिएको थियो । प्रतियोगिता संयोजक कलाकार छिरिङ शेर्पाले विद्यार्थीहरूको व्याक्तित्व विकास, आत्मविश्वास

वृद्धि र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा आफ्नो पहिचान स्थापित गर्ने अवसर सिर्जना गर्न प्रतियोगिता आयोजना गरिएको बताइन् । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथी राष्ट्रिय सभाका सदस्य विष्णु पुडासैनीले यस्ता कार्यक्रमले नयाँ पुस्तामा सकारात्मक सोच जगाउने मात्र नभई उनीहरूलाई सफल भविष्यतर्फ अघि बढ्न मार्गदर्शन गर्ने शक्ति दिने बताइन् ।

सैयारा बन्यो सबैभन्दा धेरैकमाउने ‘लभस्टोरी मुभी’

मुम्बई – आहान पाण्डे र अनित पड्डा अभिनित फिल्म ‘सैयारा’ जुलाई १८ मा रिलिज भएको थियो । फिल्मले पहिलो दिनदेखि नै बक्स अफिसमा धूम मच्चाइरहेको छ । सैयारालाई मोहित सुरिले निर्देशन गरेका हुन् । अहिलेसम्म यो चलचित्रले कति कमाइ गरेको छ, अब थाहा पाउनुहोस् । सकर्निल्का अनुसार फिल्मले छैटौँ शनिवार ६५ करोड रूपैयाँ कलेक्सन गरेको छ । योसँगै फिल्मको कुल कलेक्सन ३२६.८० करोड पुगेको छ । बार: २ र कुली आए पनि यो फिल्म रोकिने संकेत देखिँदैन । फिल्मलाई फ्यानले अझै रुचाइरहेका छन् ।

सैयाराले पहिलो साता १७२.७५ करोड कमाएको थियो । फिल्मले दोस्रो हप्तामा १०७.७५ करोड कमाएको थियो । फिल्मले तेस्रो हप्तामा २८.२५ करोड कमाएको छ । फिल्मले चौथो हप्तामा १४.१ करोडको व्यापार गरेको थियो । फिल्मले पाँचौँ हप्तामा २.९५ करोड कमाउन सफल भएको छ । तपाईंलाई बताउन दिनुहोस् कि अभिनेता आहान पाण्डे र अनित पणले सैयाराबाट बलिउडमा डेब्यू गरेका थिए । आहान पाण्डे अनन्या पाण्डेकी कजिन हुन् । आहानको बुवाको नाम चिक्की पाण्डे हो । अनित पड्डाले धेरै लोकप्रिय विज्ञापनहरू गरेका छन् र वेब शोहरूको एक हिस्सा पनि छन् ।

सैयारालाई यशराज फिल्मसले निर्माण गरेको हो । फिल्मलाई लिएर कुनै किसिमको प्रचार प्रसार भएको थिएन तर फिल्मले उत्कृष्ट रिभ्युज पाएको छ र फिल्मले ठूलो कमाइ गरेर नयाँ रेकर्ड बनाएको छ । यो अहिलेसम्मकै सबैभन्दा बढी कमाउने ‘लभ स्टोरी’ बलिउड फिल्म हो । चलचित्रमा एउटा प्रेमकथा देखाइएको छ, जसलाई युवा पुस्ताले निकै रुचाइरहेको छ । फिल्म हेरेपछि फ्यानहरू पनि भावुक बनेका छन् । थिएटरबाट फ्यानहरू भावुक हुने धेरै भिडियोहरू बाहिर आएका थिए । केही समयअघि कुली र बार २ पनि थिएटरमा रिलिज भएका थिए तर सैयारामा त्यसको खासै प्रभाव अझै पनि परेको छैन ।

रंजशाला

नेपाल ‘ए’-आसाम टी-२० क्रिकेट

गुहाटीमा हुने पाँच टी-२० को खेल तालिका सार्वजनिक

काठमाडौँ (प्रस)- नेपाल ‘ए’ ले आसाम प्रदेशको टोलीसँग खेल्ने पाँच खेलको ट्वान्टी-२० अभ्यास शृंखलाको खेल तालिका सार्वजनिक भएको छ । नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले सोमवार सार्वजनिक गरेको तालिका अनुसार शृंखला अगस्ट २८ देखि सेप्टेम्बर १ सम्म गुहावटीमा हुनेछ ।

शृंखलामा लगातार पाँच दिन खेल हुनेछ । सुरुआती दुई खेल दिन तथा त्यसपछिका तीन खेल दिन/रातमा हुनेछन् । नेपाली टोलीको कप्तानी अनिलकुमार शाहले गर्नेछन् ।

नेपाली टोली

अनिलकुमार साह (कप्तान/विकेटकिपर), शुभ कंसकार, इशान पाण्डे, देव खनाल, सन्दीप जोरा, आदिल आलम अन्सारी, पवन सराफ, विवेकुमार यादव, कमलसिंह ऐरी, बसिर अहमद, आकाश चन्द, सागर ढकाल, अर्जुन घर्तीमगर (विकेटकिपर), तृतराज दास, शेर मल्ल, युवराज खत्री

एन्फा यु-१६ युथ लिग

सातदोबाटोविरुद्ध मनाङको फराकिलो जित

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- मनाङ मस्याङ्दी क्लबले एन्फा यु-१६ युथ लिगमा सोमवार सातदोबाटो युवा क्लबविरुद्ध ६-२ को सहज जित दर्ता गरेको छ ।

जितसँगै १५ खेलमा ३४ अंक जोडेको मनाङ दोस्रो स्थानमा छ । १५ बटै खेलमा पराजित सातदोबाटो अंकविहिन छ । सातदोबाटोस्थित एन्फा मुख्यालय मैदानमा मनाङलाई जित दिलाउन प्रकाश सिंहले पाँच तथा साकिन कुँवरले एक गोल

गरे । सातदोबाटोका लागि सुनिल विश्वकर्मा र युवराज भट्टराईले गोल फर्काए । खेलको पहिलो मिनेटमै प्रकाशको गोलमार्फत मनाङले अग्रता लिएको थियो । सात मिनेटपछि, प्रकाशले नै पेनाल्टीमार्फत टोलीको अग्रता दोब्बर बनाए । सुनिलले ११औँ मिनेटमा सातदोबाटोका लागि पहिलो गोल फर्काए । १४औँ मिनेटमा प्रकाशले ह्याट्रिक पूरा गरे । युवराजले २४औँ मिनेटमा गोल गर्दा खेल ३-२ को स्थितीमा आयो । प्रकाशले ३६औँ मिनेटमा व्यक्तिगत तथा मनाङका लागि चौथो गोल गरे । प्रकाशले ४२औँ मिनेटमा पेनाल्टीमार्फत पाँचौँ गोल गर्दा मनाङले पहिलो हाफमा ५-२ को अग्रता लियो । साकिनले ५३औँ मिनेटमा टोलीका लागि छैटौँ गोल गरे । दुई मिनेटपछि नै धर्मानन्द बोहराले रातो कार्ड बेहोर्दै मैदान छाडेपछि, मनाङ १० खेलाडीमा समेटिएको थियो । तर त्यसले नतिजामा कुनै असर गरेन । सोमबारै सम्पन्न अन्य खेलमा श्री भगवतीले हिमालयन शेर्पालाई २-१ तथा जावालाखेलले आर्मीलाई ३-० ले पराजित गरे ।

बिआइबी बास्केटबल:

मातृभूमि स्कूल च्याम्पियन

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- आठौँ बिआइबी अन्तरविद्यालय बास्केटबल प्रतियोगिताको फाइनलमा सोमवार आयोजक बौद्ध इन्टरनेसनल स्कूललाई पराजित गर्दै मातृभूमि स्कूल च्याम्पियन भएको छ ।

अन्तरखेल, गोकर्णेश्वरमा आयोजित प्रतियोगिताको फाइनलमा मातृभूमिले प्रभावशाली प्रदर्शन गर्‍यो । उसले धेरै ल टिमको चुनौती ५०-३३ ले ब्याइजतर्फको उपाधि कब्जा गरेको हो । गल्सतर्फ चाँदबाग स्कूलले काष्ठमण्डप

विद्यालयलाई २१-८ ले हराएर उपाधि जित्यो । गल्सतर्फ चाँदबागकी सौर्या वाराकोटी र ब्याइजतर्फ मातृभूमिका आभाष

राउत मोस्ट भ्याल्युएबल प्लेयर (एमभीपी) घोषित भए । गल्समा काष्ठमण्डपकी बाणिंरा अधिकारी र ब्याइजमा बौद्धका आयुष

लामाले हाईएस्ट स्कोररको अवार्ड हात पारे । मेरिडियन इन्टरनेसनल स्कूलले फेयर-प्ले अवार्ड प्राप्त गर्‍यो । राष्ट्रिय खेलकुद परिषदका सदस्यसचिव टंकलाल घिसिङ, गोकर्णेश्वर नगरपालिकाका प्रमुख दीपककुमार रिस्नाल, बौद्ध इन्टरनेसनल स्कूलका प्रिन्सिपल हरि लामाले विजेता खेलाडी तथा टिमलाई ट्रफी, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरे । लिगकम नक्साउटको आधारमा सञ्चालित प्रतियोगितामा ब्याइजतर्फ २१ र गल्समा १६ टिमले प्रतिस्पर्धा गरेका थिए ।

Gaurishankar Rural Municipality
Office of the Rural Municipal Executive
Suri-5, Dolakha

Invitation for Sealed Quotation (e-Procurement)

Notice Publication date :- 2082-05-10

Gaurishankar Rural Municipality invites sealed quotation from eligible bidders for the procurement of items mentioned below. Interested & eligible bidders shall participate in this bidding process through PPMO’s e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp on or before **12:00** on **2082-05-25**. For more details please visit PPMO website.

IFB No/ Notice No.	Description of work	Bid Document Fee (NRs)	Bid Security Amount (NRs)	Remarks
01/GRM/SQ/ GOODS/H/ 2082-83	Procurement & supply of medicine for Gaurishankar Rural Municipality, Suri-5, Dolakha.	1,000.00	50,000.00	

Chief Administrative Officer

दक्षिण पश्चिमी चीनको गुडभोज प्रान्तस्थित वेडनिडमा बाली काट्ने मौसममा सयपत्री फूलहरू उताई एक किसान । तस्विर: सिन्हवा

बंगलादेशमा रोहिंग्याको भविष्य अबै अनिश्चित

ढाका- म्यान्माको राखाइन राज्यबाट भागेर सन् २०१७ मा बंगलादेश पुगेका मोहम्मद कैसर अबै कोक्स बजारको शिविरमै बसिरहेका छन् । त्यो रात मुसलधारे वर्षामा उनी आमाबाबु र चार दाजुभाइसँग नाफ नदी पार गर्दै बंगलादेश प्रवेश गरेका थिए ।

आज २८ वर्षीय कैसर बालुखाली शिविरको साँघुरो झुपडीमा बस्छन् । ‘घर फर्कन सम्भव छैन, युद्ध जारी छ । यहाँ हरेक दिन नयाँ शरणार्थी आउँछन्,’ उनले भने ।

बंगलादेशले संयुक्त राष्ट्रसंघसँग मिलेर रोहिंग्या समस्यामा वार्ता थालेको छ । सेप्टेम्बर ३० मा न्युयोर्कमा हुने सम्मेलनअघि कोक्स बजारमा छलफल भइरहेको छ, संयुक्त राष्ट्रसंघका अधिकारी निकोलस कौमजियानले भने, ‘रोहिंग्या फर्कन चाहन्छन्, तर सुरक्षित भएमात्र सम्भव हुन्छ ।’

तर राखाइन अहिले गृहयुद्धको केन्द्र बनेको छ । सन् २०२४ यता मात्र थप एक लाख ५० हजार रोहिंग्या बंगलादेश पुगेका छन् ।

कैसरले म्यान्माका किराना पसल चलाउँथे, तर अहिले शिविरमा अस्तित्वका लागि संघर्ष गर्नुपरेको छ । गुटगत झडप, कमजोर सुरक्षा र हिंसाले बसाइ असुरक्षित बनाएको छ । ‘हामी बन्धकभै छौं, बालबालिका सबैभन्दा बढी जोखिममा छन्,’ उनले भने ।

अमेरिकी सहयोग कटौतीपछि खाद्यान्न संकट चर्किएको छ । विश्व खाद्य कार्यक्रमका

अनुसार राखाइनका आधामन्दा बढी परिवारलाई आधारभूत खाना पुग्दैन । शिविरमा हरेक व्यक्तिले मासिक करिव १२ डलर बराबरको राशन पाउँछन्- १३ किलो चामल, एक लिटर तेल, थोरै प्याज, लसुन र नुन । कैसर भन्छन्, ‘यसले पेट त भरिन्छ तर पोषण हुँदैन । मेरो तीन वर्षको छोरोलाई दूध वा दाल दिन सकिदैन ।’

शिक्षा र भविष्य

शिक्षा अबै चुनौती बनेको छ । ‘के मेरो छोरो पढेर जागिर पाउने छ, वा जीवनभर

शरणार्थी नै रहने छ ?,’ कैसर चिन्तित छन् । प्रारम्भमा गाउँलेहरूले मद्दत गरे पनि दीर्घकालीन भविष्य अन्धकारमय देखिन्छ ।

यसैबीच, म्यान्मा जुन्तासँग नजिक रहेका केही समूहले रोहिंग्याहरूलाई भर्ती गर्न खोजिरहेका छन् । ‘हरेक पक्षले हामीलाई प्यादाका रूपमा प्रयोग गर्छ,’ कैसरको पीडा छ । उनको सरल अपिल छ, ‘बंगलादेशले रोहिंग्या बालबालिकालाई स्थानीय विद्यालयमा पढ्न दिनुपर्छ । कमसेकम उनीहरूको भविष्य हाम्रोजस्तो निराशाजनक नहोस् ।’ *रासस/एएफपी*

श्रीलंकाका पूर्वराष्ट्रपति विक्रमासिंघे स्वास्थ्य बिग्रिएपछि आइसियूमा स्थानान्तरण

कोलम्बो- श्रीलंकाका पूर्वराष्ट्रपति रनिल विक्रमासिंघे अस्वस्थ भएका कारण मंगलबार अदालतमा उपस्थित हुनसक्ने अवस्था नरहेको डेली मिररले अस्पताल खोतलाई उद्घृत गर्दै जानकारी दिएको छ ।

डेली मिररका अनुसार उनलाई अगस्ट २६ (मंगलबार) मा कोलम्बो फोर्ट मजिस्ट्रेटसमक्ष उपस्थित गराउने तय गरिएको थियो । तर अस्पताल अधिकारीहरूले उनको स्वास्थ्य अवस्था अदालतमा जान असम्भव रहेको बताएका छन् ।

कोलम्बो राष्ट्रिय अस्पताल (सिएनएच) का एक वरिष्ठ अधिकारीका अनुसार,

विक्रमासिंघेलाई औषधि सेवन र कम्तीमा तीन दिन आराम गर्न सल्लाह दिइएको छ । अघिल्लो दिन उन डिहाइड्रेटेड भएको रिपोर्ट भएको थियो, जसले मुटुको दर्द बढाएको थियो । चिकित्सा परीक्षणमा टाउको दुख्ने लक्षणसँगै उच्च मिर्गौला मापदण्ड पनि पाइएको थियो ।

अधिकारीले भने, ‘हाल लक्षणहरू गम्भीर छैनन्, तर जटिलता उत्पन्न भएमा अवस्था गम्भीर हुनसक्छ । उचित उपचार भएमा उन निको हुन सक्नुहुन्छ तर तीन दिनसम्म आराम र औषधि आवश्यक छ ।’ सावधानीका लागि चिकित्सकहरूले उनलाई इन्टेन्सिभ केयर युनिट (आइसियू)

मा स्थानान्तरण गर्ने निर्णय गरेका छन् ।

कोलम्बो फोर्ट मजिस्ट्रेट निलुपुली लंकापुराले उनलाई अगस्ट २६ सम्म हिरासतमा राख्ने आदेश दिएका थिए । सुरुमा उनलाई जेल अस्पतालमा भर्ना गरिएको थियो, तर मेडिकल मूल्यांकनले त्यहाँ आवश्यक विशेषज्ञ उपचार उपलब्ध नभएको देखाएपछि कोलम्बो राष्ट्रिय अस्पतालमा सारिएको थियो ।

न्युजवायर लंकाका अनुसार, राज्य कोष दुरुपयोग गरेको आरोपमा उनलाई शुक्रवार पक्राउ गरिएको थियो । उनीमाथि लण्डनको निजी भ्रमणको खर्च सरकारी

कोषबाट भुक्तानी गरेको आरोप छ । उक्त निजी भ्रमणका क्रममा उनले लण्डनमा विश्वविद्यालयको स्नातक समारोहमा भाग लिएको थियो । अनुसन्धानकर्ताहरूले यो भ्रमण आधिकारिक नभए पनि सरकारी खर्चमा भएको दावी गरेका छन् ।

छ पटक प्रधानमन्त्री बनेका रनिल विक्रमसिंघेले सन् २०२२ जुलाईमा गोटाबाया राजापाक्षलाई विरोध प्रदर्शनले हटाएपछि श्रीलंकाको अन्तरिम राष्ट्रपति बनेका थिए । उनी सन् २०२४ सेप्टेम्बरमा राष्ट्रिय जनशक्तिका नेता अनुरा कुमारा दिसानायकेसँग राष्ट्रपति चुनावमा पराजित भएका थिए । *रासस/एएनआई*

प्रागमा पहिलोपटक मानव पुर्खा लुसीको प्रदर्शन

प्राग- मानव पुर्खा लुसीका ३१ लाख ८० हजार वर्ष पुराना हड्डीका टुक्राहरू सोमबारदेखि प्रागको चेक राष्ट्रिय संग्रहालयमा पहिलोपटक युरोपमा प्रदर्शनीमा राखिएका छन् । यी हड्डीका टुक्राहरू विरलै इथियोपियावाहिर लैजाने गरिन्छन् ।

अस्ट्रेलोपिथेकस अफारेन्सिस प्रजातिका यी प्राचीन अवशेषहरू सन् १९७४ मा इथियोपियामा फेला परेका थिए । त्यो खोज त्यतिवेला अहिलेसम्मकै सबैभन्दा पूर्णजीवाश्म थियो र यसले मानव पुर्खासम्बन्धी बुझाइमा क्रान्ति ल्याएको छ ।

लुसीका अवशेषसँगै सेलाम नाम दिइएको अर्को जीवाश्म पनि प्रस्तुत गरिने छ । सेलाम लुसीभन्दा झण्डै एक लाख वर्ष पहिले बाँचेको दुई वर्ष सात महिनाको बच्चा अस्ट्रेलोपिथेकस हो । यसको जीवाश्म लुसी फेला परेको २५ वर्षपछि, सोही क्षेत्रमा पाइएको हो ।

लुसी पत्ता लगाउने डोनाल्ड जोहानसन र सेलाम पत्ता लगाउने जेरिसेने अलेम्सेगेड दुवै प्रागमा भएको उद्घाटन कार्यक्रममा सहभागी भएका छन् । ‘सेलामलाई अहिलेसम्म कहिल्यै इथियोपियावाहिर प्रदर्शन गरिएको छैन र लुसीलाई केवल एक पटकमात्र संयुक्त राज्य अमेरिकामा देखाइएको थियो,’ राष्ट्रिय संग्रहालयका निर्देशक माइकल लुकेसले भने ।

अगस्ट १५ मा अवशेषहरू प्राग आइपुगेपछि उनले यसलाई ‘विश्वकै सबैभन्दा बहुमूल्य र प्राचीन पुरातात्विक प्रदर्शनीमध्ये एक’ भनेर वर्णन गरे । आदीस अबावामा रहेको इथियोपियाको राष्ट्रिय संग्रहालयले उधारी दिएको ५२ टुक्रा अवशेषहरू ‘मानव उत्पत्ति र जीवाश्म’ प्रदर्शनीअन्तर्गत ६० दिनका लागि प्रदर्शनीमा राखिने छन् ।

इथियोपियाली हेरिटेज अथोरिटीका निर्देशक अबेबाव अयाल्यु गेल्लाले यो प्रदर्शनीले ‘इथियोपियालाई मानव मूलको भूमिका रूपमा प्रवर्द्धन गर्ने’ बताए । उनले भने, ‘लुसीले मानव पुर्खाको अध्ययनमा क्रान्ति ल्यायो- पहिलो त यसको पूर्णताका

कारण र दोस्रो यसको उमेरका कारण । सेलाम आफ्नो युगकै लागि अद्वितीय जीवाश्म हो... यो दुई वर्ष सात महिनाको उमेरमा मरेको बालकको जीवाश्म हो ।’

बिटल्सबाट प्रेरित नाम

हाल लुसीका जीवाश्म अवशेषमा दन्त टुक्रा, खोपडीका भाग, नितम्बको भाग र तिघ्राको हाडका अंश समावेश छन् । एक दशमलव एक मिटर अग्लो (तीन फिट सात इन्च) र २९ किलोग्राम (६४ पाउण्ड) तौलकी लुसीको कंकाल अन्तिमपटक इथियोपियावाहिर सन् २००७ देखि २०१३ सम्म अमेरिकी संग्रहालयहरूको भ्रमणमा देखाइएको थियो ।

उनी पत्ता लाग्दा टोलीले द बिटल्सको ‘लुसी इन द स्काई विथ डायमण्ड्स’ गीत सुनेका कारण उनको नाम लुसी राखिएको हो । लुसी दुई खुट्टामा हिँड्थिन् र ११ देखि १३ वर्षको उमेरमा मृत्यु भएको अनुमान गरिन्छ । यो उमेरमा यो प्रजातिका लागि वयष्क मानिन्थ्यो ।

पहिले लामो समयसम्म सबैभन्दा पुरानो

मानव पुर्खा मानिएको लुसीलाई सन् १९९४ मा फेला परेको अर्को जीवाश्मले त्यस स्थानबाट हटायो । त्यो थियो अर्डी-अर्डिपिथेकस रामिडस प्रजातिकी महिला । यिनले करिव ४५ लाख वर्षअघि इथियोपियामा जीवन बिताएकी थिइन् ।

सन् २००१ मा चाडमा ‘तौमाई’ नाम दिइएको छ/सात लाख वर्ष पुरानो खोपडी फेला पत्‍यो, जसले मानव परिवार अझ पुरानो हुनसक्ने संकेत दियो ।

सन् २०१६ को एक अध्ययनले लुसीको माथिल्लो हात असामान्य रूपमा बलियो भएको देखायो । अध्ययनले उनी नियमितरूपमा रूख चढ्ने र रातमा हाँगामा गुँड बनाएर बस्ने गर्थिन् भन्ने सुझाव दियो । तर उनको खुट्टा भने कमजोर थिए, जसले उक्लनमा खासै भूमिका खेल्दैन र हिँड्नमा पनि प्रभावकारी थिएन भन्ने नतिजा आयो ।

त्यसैगरी, उनको एउटा हड्डीमा भेटिएको फचाक्करको अध्ययनले लुसी सम्भवतः अग्लो रूखबाट खस्दा मृत्यु भएको थियो भन्ने संकेत दिएको छ । *रासस/एएफपी*

जापानमा चुनावी हारपछि प्रधानमन्त्री इशिबाको पुनरागमन

टोकियो- जापानका प्रधानमन्त्री

शिगेरु इशिबाको लोकप्रियता फेरि बढेको छ । एक महिनाअघि भएको चुनावी पराजयले उनको पद संकटमा परे पनि सोमबार सार्वजनिक भएका विभिन्न सर्वेक्षणहरूले उनको समर्थन दर बढ्दै गएको देखाएका छन् ।

गत वर्ष लामो समयदेखि प्रभावशाली लिबरल डेमोक्रेटिक पार्टी (एलडिपी) को नेतृत्व लिएका इशिबाले जुलाईमा भएको माथिल्लो सदनको निर्वाचनमा संसद्को दुवै सदनमा बहुमत गुमाएका थिए । तर स्वधोषित रक्षा नीति विशेषज्ञ एवं मोडेल जहाज निर्माणप्रति रुचि राख्ने इशिबाले पार्टीभित्रैबाट आएको राजीनामा मागलाई नेवास्ता गरेका छन् । एलडिपीले सन् १९५० को दशकदेखि लगभग निरन्तररूपमा जापान शासन गर्दै आएको छ ।

योमिउरी सिम्बुनले सोमबार प्रकाशित गरेको सर्वेक्षणअनुसार इशिबाको मन्त्रीमण्डलको स्वीकृति दर ३९ प्रतिशत पुगेको छ । यो जुलाई २० को निर्वाचनपछि १७ अंकले वृद्धि भएको हो । सोही सर्वेक्षणमा उत्तरदातामध्ये ५० प्रतिशतले इशिबाले पदमा रहनुपर्ने बताएका छन् भने ४२ प्रतिशतले राजीनामा दिनुपर्ने

मत दिएका छन् । जुलाईमा भने उल्टो परिणाम आएको थियो- ५४ प्रतिशतले राजीनामा दिनुपर्ने र ३५ प्रतिशतले बसिरहनुपर्ने बताएका थिए ।

क्योदो न्युजको अर्को सर्वेक्षणले पनि समर्थन दर ३५.४ प्रतिशत देखाएको छ । यो गत महिनाको तुलनामा १२.५ अंक बढी हो । अस्वीकृति दर भने अझै उच्च रहँदै ४९.८ प्रतिशत रहेको छ ।

मैनिची सिम्बुनको तेस्रो सर्वेक्षणमा पनि समर्थन दर चार अंक बढेर ३३ प्रतिशत पुगेको छ । यो फेब्रुअरीयता पहिलोपटक ३० प्रतिशत नाघेको हो ।

विशाल सम्झौता

योमिउरीले समर्थन बढ्नुमा अमेिकासँग हातै भएको व्यापार सम्झौता र चामलको मूल्य नियन्त्रण गर्न सरकारको

प्रयासलाई कारण मानेको छ । अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले जापानसँग ‘विशाल’ व्यापार सम्झौताको घोषणा गरेका थिए । सम्झौताअनुसार अमेरिकाले कर २५ प्रतिशतबाट घटाएर १५ प्रतिशतमा ल्याएको छ भने कारमा लगाइएको कर पनि समान दरमा झार्निएको छ ।

मतदातामध्ये अमेरिकी व्यापार वार्तामा इशिबाको भूमिकालाई समर्थन गर्नेहरू २९ प्रतिशतबाट बढेर ४२ प्रतिशत पुगेका छन् । साथै, ८६ प्रतिशत उत्तरदाताले धान उत्पादन बढाउने सरकारको निर्णयलाई अनुमोदन गरेका छन् ।

गत वर्षको ‘मेगाक्वेक’ चेतनावनीपछिको आतिएको खरिद र सन् २०२३ को गर्मीका कारण आपूर्ति समस्याले चामलको मूल्य आकासिएको थियो ।

यसलाई नियन्त्रण गर्न इशिबाले लोकप्रिय नेता तथा सम्भावित चुनौतीकर्ता ४४ वर्षीय शिञ्जिरो कोइजुमीलाई नयाँ कृषिमन्त्री नियुक्त गरेका छन् । साथै, सरकारले आपत्कालीन भण्डार बजारमा ल्याएर मूल्य घटाउने प्रयास पनि गरेको छ ।

मिडिया रिपोर्टअनुसार एलडिपीले चुनावको समीक्षा गर्ने र त्यसपछि पार्टी नेतृत्व चुनाव गर्ने वा नगर्ने निर्णय लिने योजना बनाएको छ । ६८ वर्षीय इशिबाले हालै एलडिपीको पूर्णवैठकमा केही सांसदहरूले राजीनामा मागेपछि भनेका थिए, ‘म अनुसन्धानको नतिजालाई उचितरूपमा विचार गर्ने छु । विभिन्न कुरा एकैसाथ भइरहेका भएकाले म आफ्नो सोचलाई अझ गहिरो बनाउन चाहन्छु ।’

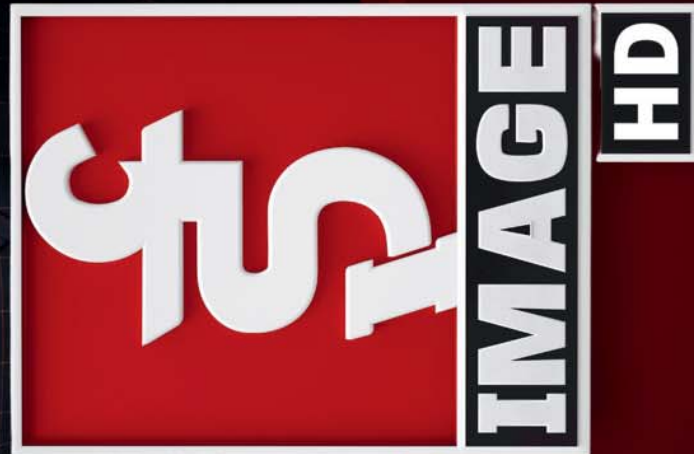
नेसनल ग्राजुएट इन्स्टिच्युट फर पोलिसी स्टडिजका राजनीति विज्ञ मिकिताका मासुयामाका अनुसार, ‘एलडिपीभित्र पार्टी नेतृत्व चुनाव गराउने जोश क्रमशः घट्दै गएको छ । यदि अहिले नेतृत्व परिवर्तनमा जोड दिइयो भने दैनिक जीवनसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित मुद्दास्फीति जस्ता समस्याको समाधान नगरी केवल आन्तरिक राजनीति गर्ने भन्दै एलडिपीले आलोचना भोग्न सक्छ ।’ *रासस/एएफपी*

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टर

पशुपति विज्ञापन सेवा – सोह्रखुटे, नयाँबजार फोन नं. ४३५५७६०, ९८४१८८७७१६ ९८६६४३०१५५ । स्मार्ट सर्भिस नेपाल प्रा.लि.-सितामंगल, एयरपोर्ट, शम्भू मार्ग, फोन नं.०१२२९६६८२९८४२६३५५५ । लोटस कम्युनिकेशन- गोंगबुचोक, फोन नं. ४३६४७१ । ध्रुवको पसल- डिल्लीबजार, फोन नं. ४४३९२०१ । Reach-mond Books Shop (रोहित दाहाल) – फोन नं.४०१६३१८, महाराजगञ्ज, भाटभटेनी गेट । Yonjan Enterprise - Dhalku Bhishal Nagar, 4438217। दत्तकाली स्टेशनरी – नयाँबसपार्क फोन नं. ९८३३९६०७४६ । सारीका स्टेशनरी पसल – फोन नं. ९८५११२९६८६ । ज्ञाञ्जयोति पुस्तक पसल बागबजार, फोन नं. ४२४००६० । विश्व स्वतन्त्र सञ्चार- सुन्धारा, फोन नं. ४२१९४१२ । निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी – लगनखेल, ५५३१९५७, ९८४१६२७४८९ । वीडलिंक मिडिया प्रा.लि. – पुरानो बानेश्वर चोक, फोन नं. ४४४९२३०९, २०१४९३२, ९८४९६०६१४ । हिमचुली स्टेशनरी- बालाजु नेपालटार, फोन नं.४३८७२४२, ९८४१४४००८३ । मल: स्टेशनरी- गढाघर ठिमी, फोन नं. ६६३०७५७ । B-Tech Nepal- पुतलीसडक चोक, फोन नं.9851079417, 2297501। HaLMax Communication - Jamal Kathmandu, 4224181, 4245457, 9841853198, (Hari Dawadi) जमलको पुलमुनी- विश्वज्योति हल हसाईडमा), वी.एण्ड वी. कम्युनिकेशन एण्ड साइबर- कलंकी चोक फोन: ०१-४२७६५३०, फ्याक्स:०१-४२७७३२२ । दाजुभाइ स्टेशनरी – पिंगलास्थान, गौशाला, फोन: ०१-४४९४६१५, ९८४९५०८१९९, ए.आर स्टेशनरी च्यासल गेट -९ ललितपुर फोन नं. ९८४१२८६९८९, हलफचाक्स मिडिया एण्ड कम्युनिकेशन जमल, काठमाडौँ सम्पर्क : ०१- ४२२४१८१, ०१- ४०१२५७७, लोटस एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ गोंगबु चोक फोन नं. ९८५१०२४३९८ र ९८६०३४६२५७, कमल स्टेशनरी, सिफल फोन नं. ९८४३२६४२३२, ०१४५८०१८४ ।

गर्विलो इतिहास, स्वर्णिम भविष्य

इमेज च्यानल HD, इमेज एफ.एम. ९७.९ र imagekhabar.com
परिष्कृत हुँदै, सशक्त बन्दै, हरपल तपाईंको साथमा

imagekhabar.com